

Yliopisto-opiskelijoiden monikielinen vuorovaikutusosaaminen ja sen kehittyminen: seurantakysely itsearvioinnin välineenä

Maija Gerlander, yliopistonlehtori, Movi/Jyväskylän yliopisto

Päivi Torvelainen, lehtori, Movi/Jyväskylän yliopisto

Peppi Taalas, johtaja, Movi/Jyväskylän yliopisto

Päivi Tynjälä, professori, KTL/Jyväskylän yliopisto

Anne Virtanen, yliopistotutkija, KTL/Jyväskylän yliopisto

Eeva K. Kallio, erikoistutkija, KTL/Jyväskylän yliopisto

Yliopistokoulutuksen odotetaan tuottavan akateemista asiantuntijuutta, joka sisältää alakohtaisen substanssiosaamisen lisäksi myös laajempaa asiantuntijaosaamista (ns. geneerisiä taitoja), kuten monipuolisia ongelmanratkaisu-, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, kriittistä lukutaitoa sekä kykyä toimia monikielisissä ja kulttuurisissa konteksteissa (esim. Opetushallitus 2019.) Myös valmiuksia jatkuvaan oppimiseen korostetaan (European Commission 2019, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019), minkä vuoksi koulutuksen tulisi kehittää opiskelijoiden kykyä tunnistaa omaa osaamistaan ja asettaa kehittämistavoitteita. Itsearviointi pedagogisena käytänteenä vahvistaa opiskelijan arviointiosaamista, jota tarvitaan sekä opiskelujen aikana että myöhemmin työelämässä.

Tarkastelemme esitelmässämme yliopisto-opiskelijoiden monikielisen vuorovaikutusosaamisen (Pirhonen 2021, Natri & Räsänen 2015) itsearviointia kandidaatinopin alku- ja loppuvaiheissa. Monikielinen vuorovaikutusosaamisen itsearviointi on osa Jyväskylän yliopiston Monikielisen akateemisen viestinnän keskuksen (Movi) ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen (KTL) Akateemisen asiantuntijuuden kehittämisen (AAKE) -seurantatutkimusta. Siinä selvitetään kyselyiden ja haastatteluiden avulla yliopisto-opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymistä kandidaatintutkinnon ajan. Itsearviointikysely toteutetaan ensimmäisen opiskeluvuoden alussa sekä ensimmäisen, toisen ja kolmannen opiskeluvuoden lopussa. Monikielisen vuorovaikutusosaamisen itsearvioinnin lisäksi AAKE-kyselyyn sisältyy tutkimusalueina työelämässä tarvittavaa osaamista (mm. työelämätaitoja ja tieteenalaidentiteettiä (esim. Virtanen & Tynjälä 2019)) ja viisauden kehittämistä koskevat osuudet (Kallio 2020). Näin siitä rakentuu kokonaisvaltainen lähestymistapa akateemisen asiantuntijuuden tarkasteluun.

Monikielisen vuorovaikutusosaamisen itsearviointikysely sisältää seuraavia osa-alueita koskevia väitteitä: 1) viestintä- ja kieliosaamisen tärkeys ja asennoituminen siihen, 2) akateemiset tekstitaidot (esim. akateemisen kirjoittaminen ja lukeminen, palautevuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen) sekä 3) monikielisyys ja kulttuurienvälisyys (kielirepertuaari ja toimiminen monikielisissä vuorovaikutustilanteissa). Opiskelijat arvioivat osaamistaan viisiportaisella asteikolla. Lisäksi he vastasivat yhteen avokysymykseen ja monivalintakysymykseen.

Esitelmässämme pohdimme, mitä mahdollisuuksia ja tietoa itsearvioinnit ja niistä kertyvä jatkumo tarjoaa pedagogiseen käyttöön yksilöiden, opetusryhmien ja koulutusorganisaation tasolla. Tuomme myös esille alustavia havaintoja monikielisen vuorovaikutusosaamisen itsearvioinneista yleisellä tasolla sekä siitä, eroavatko eri tieteenalojen opiskelijoiden itsearvioinnit toisistaan ja muuttuvatko itsearvioinnit kandidaatintutkinnon suorittamisen aikana.